

Isän maalle rakennettu

Muistelma Könönpellon Metalli Oy:n/MetalMix Oy:n synnystä

Lakkatie 1, 78500 Varkaus. Puhelin 0207 497 100. www.metalmix.fi

Isän maalle rakennettu

Muistelma
Könönpellon Metall Oy:n/MetalMix Oy:n synnystä.
Toinen, täydennetty laitos

Teksti: Markku Heikkilä
Ulkoasu: Heikki Luukkonen

Lukijalle

Metalmix Oy sai alkunsa vuonna 1951. Tuona Helsingin olympialaisia edeltäneenä, pulajan yhä leimaamana vuotena Asikaisen veljekset Valpas, Matti ja Esko perustivat isänsä omistamalle maalle Varkauden Könönpeltoon auto- ja konekorjaamon. Yritys sai nimekseen Könönpellon Metalli Oy. Yhtiön yhtiöjärjestys hyväksyttiin ja merkittiin rekisteriin 2.4.1951.

Seuraavalla vuosikymmenellä nyrkkipaja muuttui oikeaksi teollisuuslaitokseksi. Ratkaiseva askel oli se, kun Könönpellon Metalli pääsi silloisen Ahlströmin höyrykattilatehtaan alihankkijaksi. 1970-luku toi tullessaan sukupolvenvaihdon. Valpas Asikainen jäi eläkkeelle vuonna 1978 ja Esko Asikaisen lasten Ritvan, Sirkka-Liisan ja Raimon tulivat mukaan yritykseen. Lopullisesti yritys siirtyi uudelle polvelle vuonna 1989, kun Esko Asikainen vetäytyi eläkepäiville ja Ritvan puolisoista DI Markku Auvisestä tuli MetalMix -nimen ottaneen yhtiön toimitusjohtaja. Kasvavan yhtiön osaaminen ja ansiot työnantajana saivat julkistakin arvostusta vuonna 1991,

kun MetalMix tunnustuksena ansiokkaasta ja tuloksia tuottavasta yrittämisestä nimitettiin Varkauden Vuoden Yrittäjäksi.

Asikaisen perustajaveljekset ovat jo kaikki poistuneet keskuudestamme, viimeisimpänä Esko. Perheyrityksen toiminnassa on nykyään jo mukana kolmas polvi, kun yhtiön arkipäivässä kasvaneet Ritvan ja Markun lapset ovat tulleet aikuisikään.

Tämän päivän MetalMix Oy on nykyaikainen keski-suuri tilauskonepaja, jonka asiakkaina ovat kansainväliset suuryritykset. MetalMix Oy on erikoistunut valmistamaan voimalaitos-, energia- ja prosessiteollisuuden tuotteita ja vastaa osaltaan siitä, että voimalaitokset ja teollisuus voivat toimia vakaasti ja nykyiset tiukat ympäristönormit huomioiden. MetalMixin tekemät vaativat levy- ja teräsrakenteet, paineastiat sekä kattila- ja prosessiteollisuuden tuotteet tunnetaan viennin ansiosta kaikissa maanosissa.

Nykyaikaiset tuotantotilat Könönpellossa sijaitsevat yhä samalla paikalla, jolle Könönpellon Metalli Oy:n

ensimmäinen 100-neliöinen verstaas 65 vuotta sitten rakennettiin. Tuo piskuinen paja purettiin laajennuksen tieltä vasta vuonna 1993.

Tämä pikku kirja on kertomus Könönpellon Metalin/MetalMixin synnystä ja alkuvuosikymmenistä sellaisena, kuin perustajaveteraanit Valpas ja Esko Asikainen nuo työntäyteiset ajat muistivat syyskuussa 1998. Noihin aikoihin alettiin valmistella MetalMixin 50 -vuotisjuhla. Siinä yhteydessä haluttiin saada talteen muistoja yhtiön alkuvaiheista. Valpas ja Esko suostuivat mielellään istumaan mikrofonin ääreen leppoisaksi iltapuhteeksi. C-kasetille tallentui parin tunnin verran myhäilevää haastelua, jonka pohjalta toimitimme tämän opuksen. Sen ensimmäinen versio julkaistiin Metalmix Oy:n 50 -vuotisjuhlassa 2.huhtikuuta 2001.

Tätä uusintapainosta on päivitetty jättämällä pois alkuperäisversiossa olleet yhteistyökumppaneiden ja sidosryhmien tervehdykset, kirjoittamalla toimittajan kommentointia osin uudelleen ja lisäämällä kuvamateriaalia, sekä vanhoilta ajoilta että tämän päivän tuotannosta. Monet tervehdykset olisi kyllä voitu painaa uudelleen lähes sellaisinaan, sillä uskollisia asiakkuus- ja yhteistoimintasuhteita yrityksellä on riittänyt. Esimer-

keiksi lujista asiakassuhteista kelpaavat pitkäaikaiset pääasiakkaat Andritz ja Amec Foster Wheeler. Monet erinomaiset tavarantoimittajat ovat olleet luja lenkki korkean laadun ja aikataulujen pitävyyden kannalta. Varkauden kaupunki on myös omalta osaltaan mahdollistanut teollisen toiminnan kehittymistä Könönpellessä. Tärkein menestyksen osatekijä on kuitenkin ammattitaitoinen ja sitoutunut henkilöstö, jonka myötä syntyy myös koko se myönteinen ilmapiiri, joka MetalMixissä vallitsee. Itse Eskon ja Valpaksen jutustelun sisältöön ei ole puututtu; tarinointi on suoraan nauhalta purettua.

Kirjan loppuun on lisätty lyhyt katsaus MetalMixin toiminnan kehitykseen 2000 –luvulla. Maailman muuttuessa on yrityksen pitänyt uudistua. Savon murteen lisäksi kauppaa tehdään myös Lontoon kielellä. Laadun takeeksi tarvitaan metallimiehen sanan lisäksi nippu sertifikaatteja.

Savossa joulukuussa 2015

Tekijät

Valu käynnissä Könönpellon Metallin ensimmäisen pajan työmaalla vuonna 1950. Betonimyllyllä Esko Asikainen ja Matti Salakka. Kottikärryllä Valpas Asikainen vierellään Vihtori Koponen ja Eino Lipponen.

Asikaisen poikien savolainen menestystarina

MetalMix on savolainen menestystarina. Siihen, että vuonna 1951 syntynyt Könönpellon Metallin Oy täyttää 65 vuotta vahvana ja tunnustettuna MetalMix Oy:nä, on tarvittu osaamista, ahkeruutta ja tulevaisuudenuskoa. Ja Asikaisen veljekset.

Heitä oli kolme. Vuonna 1912 syntynyt Valpas, vuonna 1917 syntynyt Matti ja vuonna 1926 syntynyt Esko. Isänperintönä pojilla oli terävä pää, kätevät kädet ja heikko sydän. Matin sydän petti lopullisesti jo vuonna 1956. Valpas ja Esko eivät antaneet reistailevan pumpun pysäyttää vauhtia, vaan loivat isänsä maalle rakentamastaan pienestä korjaamosta vankan konepajan. Siltä pohjalta on seuraava sukupolvi voinut ponnistaa, laajentaa ja luoda nykyaikaisen teollisuuslaitoksen.

Syksyisenä iltana vuonna 1998 istuivat Valpas ja Esko MetalMixin tyylikkään neuvottelutilan pitkän

pöydän ääressä ja alkoivat muistella. Niin kuin talossa on ollut tapana, oli ensin syöty tukevasti. Neuvottelutilassa on neliöitä luultavasti jokseenkin saman verran, kuin oli Könönpellon Metallin ensimmäisessä pajassa 50 -luvun alussa.

Ajatus oli, että muistelusta syntyvän kirjoitelman lämpimäiskappale ojennettaisiin molempien veljien käteen firman 50 -vuotisjuhlissa. Toisin kuitenkin kävi. Valpaaan lähtövuoro koitti pian vuosituhannen vaihdettua ja hänen oli jätettävä maanpäälliset juhlat. Esko sai nuo juhlat vielä nähdä. Hän tanssi iloisenä ja ylpeänä isähahmona kokoonpanohalliin raivatussa juhlatilassa. Isähahmona oleminen sujui Eskolta luonnostaan. Hänellä oli siihen rooliin omassa isässään hyvä malli.

Valua varten tarvittava hiekka tuotiin Kolman hiekkahaudalta "avoämäksi" kutsutulla rautatievaunulla.

Matti ja Hilja

ESKO:

Kyllä ne oli ihan savolaisia, isä ja äiti. Tästä Varkauvesta ol äiti ja isä ol Heinäveeltä.

VALPAS:

Joo, isä oli Ahlströmmiin Pitkäläniemen tilalla, se oli semmosena niin kun puuseppänä ja kirvesmiehenä Hän urakoi latoja muun muassa siellä. Minäkin olin poisena joskus päreitä latomassa. Myöhemmässä vaiheessa sanottiin niitä isompia latoja hissiladoiksi. Sinne kun tehtiin semmonen hissi, millä kuljetettiin koko kuorma karrystä latoon.

MH:

Onnistuivatko teidän isältä myös metallihommat?

VALPAS:

No, oli isä joskus konepajalla tekemässä laivoja levyseppänä.

MH:

Entä Hilja?

ESKO:

Kotiäitinähän se oli. Ei se tainnut varsinaisesti missään ansiotyössä muuten olla kuin sillä tavalla että kun asuttiin mäkitupalaisena alun perin niin silloinhan se vuokra maksettiin työllä.

Könönpellon Metalli vuonna 1951. Pihalla komeilee kauppaopiston rehtori Avellinin auto.

Oppia sodasta ja sotaväestä

Könönpellon Metalli rakennettiin siis isän maalle: isä-Matti Asikaisen rakentaman talon viereen. Sitä ennen oli tarvinnut puolustaa isänmaata. Valpas oli talvi- ja jatkosodan veteraani. Eskokin jo luuli joutuvansa venäläisvyöryyn torjujaksi, mutta rauhanteko ehti ensin. Kaikesta sodan kauheudesta huolimatta on tunnustettava, että sotahommat olivat monelle Suomen miehelle myös ammattikoulu. Niin myös Valppaalle. Hän pääsi sotaväkeänsä Helsinkiin aseseppäkoulutukseen. Talvisodassa hän oli kenttätykistön aseseppänä, vastuulla ammusajoneuvojen ja tykkien kunto. Kalustosta oli kauhea puute: kaikella piti ampua, mistä vaan kuula vähänkin lähti. Miestä kammotti, kun Kannaksella ajettiin metsissä kovilla pakkasilla ja venäläisiä kaatuneita oli paljon. Palelevat suomalaiset kiskoivat jäykistyneiltä vainajilta huopatossuja jaloista.

Jatkosodasta Valppaalle ei ensin alkuun meinannut löytyä paikkaa mistään.

VALPAS:

Oisko ne saaneet kenttätykistöön nuorempia seppiä vai mikä oli syy, mutta minä sain ootella. Ensin olin tuolla Rantasalmella. Oottelin ensin viikon verran. Sitten ne siirtivät minut lopulta rintamille ja taas siellä oottelin että mihinkä ne minut komentaa. No ei komentaneet mihinkään. Minä arvelin että lähen käymään kotona. Kuririkyivillä tulin ja härkävaunulla. Yhen yön olin kotona ja sitte lähin kävelemään Savonlinnan suuntaan. Aina kun tuli autoja, niin näyttelin peukaloa. Ne meni ohitse vaan. Mutta sitte tuli yks henkilöauto. Se pysäytti ja minä huomasin jotta siellä oli kapteeni ja luutnantti. Ne aukas oven ja kysy että mikä mies ja mihinkä menossa? Minä selitin, että olisinhan minä ollu rintamalle menossa mutta ei ole minulle löyvetty paikkaa. Luutnantti katto pitkään ja sano, että eikö kersantti tiijä mitä tästä seuraa? Minä sanoin: kyllä minä tiijän, herra luutnantti. Se pyöritteli päätään ja sanoi, että kyllä on tämä Suomen kansa

Työn touhua pajassa. Härkönen ja Matti Asikainen poraamassa, Väinö Kosunen kampaikselin kimpussa.

kevytmielistä: ei se ajattele yhtään. No ei siinä mitään, ne vei minut sinne tienristille ja sanoi, että tästä jatkatte ensimmäisen kuriirin mukana. Minähän jatkoin.

MH

Tuliko mitään seurauksia?

VALPAS

No ei mitään. No, siellä minä taas olin jonkun vuorokauden ja sitte tuli hälytys ja jalkaväen asesepäks ne minut komenti. Tuli siirto komppaniaan. Siellä olin yhen yön. Seuraavana aamuna tuli kuriiri sanomaan, että tarvitaan aseseppää rannikkotykistöön. Ne oli semmosia vanhanaikasia jäykkälavettisia mahottomia putkia. Se olj minun tuuria että ei yhtään ammusta ammuttu niillä. Ei niitä monta ammusta ollutkaan. No, sitten muuttu se sota asemasotaluontoseks. Me oltiin Käkisalmen suunnassa. Venäläinen oli polttanut kaikki rakennukset Käkisalmissa, ei siellä törröttänyt kuin savupiippuja. Myö jouvuttiin Laatokan rannalle Konevitsaa vastapäätä. Venäläiset olj sillon vielä siellä saassa. Oltiin majotettuna niemen kärkeen. Meitä korjausmiehiä oli kaks kappaletta. Myö oltiin yhdessä kellarissa majotettuna siinä

Laatokan äärellä ihan. Kenttäkeittiössä käytiin aina päivällä syömässä kumpareen takana. Venäläinen meitä aina sitten pommitti, kun oltiin syömässä. Kenttäkeittiöstä kun alko savu nousta ni siihen se koitti pilkkaa ranaatinheittimellä. Kun asemasota jatkui, niin siirtivät meijät Käkisalmen ja Sortavalan välille. Siellä oltiin oikein Laatokan Rannikkotykistörykmentin kasarmilla. Häränvatsaniemeen tehtiin lautaparakit, autokorjaamo, asekorjaamo ja venetelakka. Meitä ol vaan kaks siellä johossa: asemestari ja minä. Siinä oltiin talvi ja kesä. Meillä oli kymmenen vankia töissä ja 15 omia miehiä.

MH

Ensimmäisen työnjohtokokemuksen sait, kun olit vankien päällikkönä?

VALPAS

No niinhän se meni. Sota loppui minulta siihen, että mulle tuli komennus tänne Varkauteen konepajalle. Tehtiin tankkien korjausta ja kaikenlaista muutakin.

Matti Asikainen ja ensimmäinen suurempi porakone.

MH

Varkauttakin pommitettiin sota-aikaan.

ESKO.

Muutaman kerran. Tähänkin lähin pommi tuli tuohon mökin nurkalle. Ulkorakennuksesta ikkunat särky ja keittiöstä taulu putos seinältä.

MH

Matti-veli haavoittui sodassa.

ESKO

Matti haavoittui jalkaan.

MH

Sinä Esko, et ihan sotaan joutunut, mutta sotaväessä sait hyödyllistä oppia sinäkin.

ESKO:

Minulle oli tosiaan sen verran sotaväkijasta oppia tähän yritykseen, että olin tykistössä ja jouduttiin Niinisaloon koeammuntaharjoituksiin ja minä jouvuin konekirjotajaksi esikuntaan vaikka en ollut ennen kunnolla edes

nähty koko konekirjotushommaa. Minä ihmettelin että miten minut siihen komennettiin, vaikken eläissäni ollut semmoista tehnyt. Mutta niin sitä vaan piti puolipakosta kirjoitella. Sen verran siitä oppi, että siviilissä sitten jonkun verran osas.

MH:

Sinähän olet sentään kouluja käynyt mies.

ESKO:

Heh, kävinhän minä teollisuuskoulun, Walter Ahlströmin teollisuuskoulun täällä Varkauessa. Se oli vasta sodan jälkeen.

VALPAS

Minä en oo käynnä kun elämänkoulun. Kansakoulun tietysti aluksi. Ja silloin sotaväessä sen aseoppikoulun kävin. Siitä oli hyötyä myöhemmin. Siellä oli kaikennäköstä ammattikoulutusta. Oli matematiikasta, fysiikasta ja semmoisesta.

Könönpellon Metallin ensimmäinen oma sorvi oli tšekkoslovakialainen. Sen hankkimiseksi piti vuonna 1956 hankkia ostolisenssi kauppa- ja teollisuusministeriöstä asti.

MH:
Oliko Poika-Mattikin metallimiehiä?

ESKO:
No ei alkujaan ollu mutta sitten kun perustettiin tämä Könönpellon Metalli niin sitte hän tuli siihen esimieheks. Autoalan hommastahan me alettiin ja sitten oli maanviljelyskoneihin korjausta.

MH:
Autojen päällekin siis ymmärsitte jotain?

VALPAS:
No. olin minä autokoulun käyny kyllä Vihermaalla.

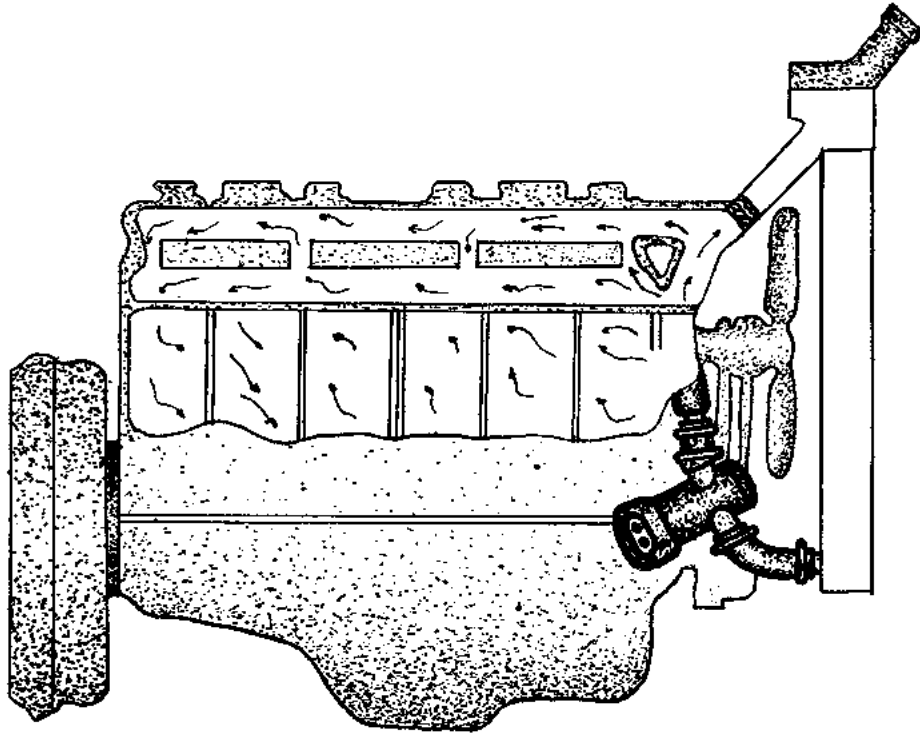
MH.
Nykyään ei ihan riitä autokoulun käyminen siihen, että osaa korjata auton.

VALPAS.
Ei se riitä kyllä. Mutta siihen aikaan autokoulu oli vähän erilainen kuin nykyään. Sillon purettiin auto ihan perusteellisesti. Koneet hajalle ja runko puhtaana. Lähetettiin

siitä kasaamaan ja tehtiin korjaukset. Se kesti puoli vuotta se autokoulu.

MH:
Minkä merkkiä autoja?

VALPAS
Ne oli Voorttia ja Letukkaa ja sen semmosia.

Tämä olisi saattanut olla suurikin bisnes: Könönpellon Metallin kehittämä auton logilämmitin ajalta ennen lohkolämmitinten yleistymistä.

Könönpellon Metallin synty

Näin edettiin tarinassamme siihen, mistä oikeastaan vasta aloitetaan. Könönpellon Metallin yhtiöjärjestys on hyväksytty toinen päivä huhtikuuta 1951. Niin kuin missä tahansa aloittavassa yrityksessä, oli työtä tehty kovasti jo ennen virallisten muotojen kirjaamista. Satunnaisten ammattiavun tarvitsijoiden auttaminen muuttui viraapeliksi, viraapeli oikean yritystoiminnan kokeiluksi, kokeilu yhtiöksi.

VALPAS:

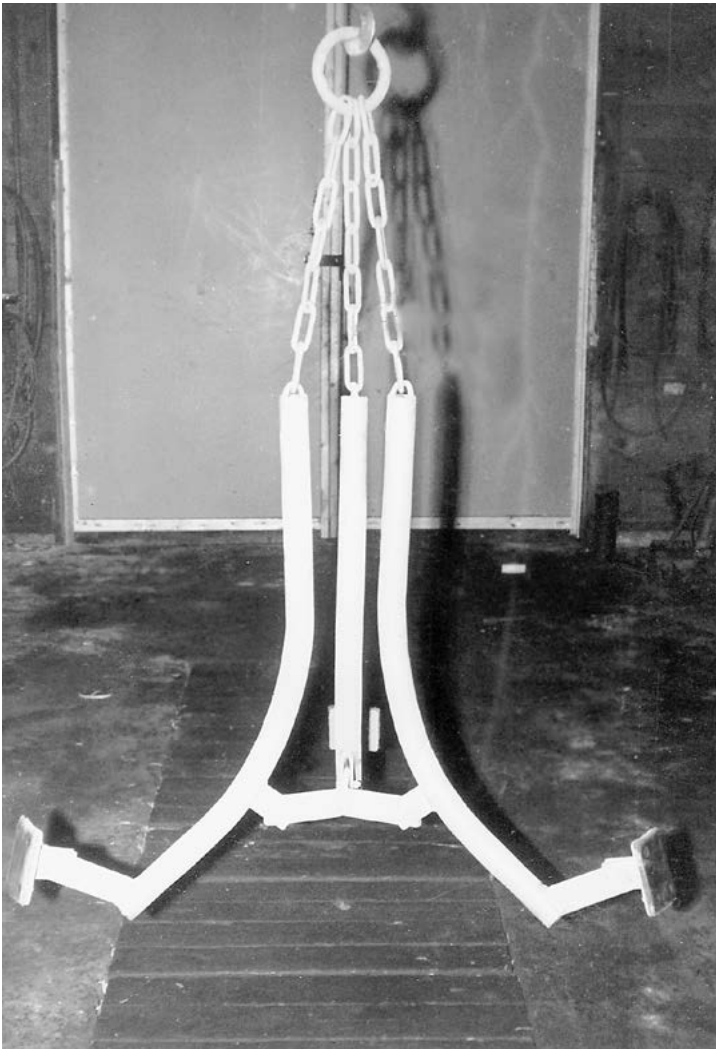
Minä olin siihen aikaan Ahlströmin konepajalla. Olin siellä viilaamo-osastolla kun tehtiin niitä sotakorvauslaivoja. Sitten se homma loppu konepajalta ja siirsivät minut työkaluosastolle, missä minulla taas oli omat alat. Minä luulisin, että jossain oli viitattu siihen, että olin käynyt aseseppäkoulun. Arveltiin, että ehkä työkalujen päälle käsitän jotain. Minun korjausala oli kaasuhitsausvälineet ja paineilmatyökalut. Siihen aikaan, kun ei ollut näitä hitsausvälineitä niin paljon, niin yleensä tehtiin kaikki saumat niittaamalla.

MH:

Kauhee pauke.

VALPAS:

Kauhee pauke ja räminä. Minä korjasin sitte niitä paineilmakoneita. Meislauskoneita, niittauskoneita ja porakoneita ja kaikkea mitä niihin liittyi.

Omia keksintöjä tämäkin: itse kehitely kaivonrenkaan nostolaite.

MH:

Sitten alkoi tulla semmoista, että joku pyysi, että jos hänen omaakin konetta laitettais ja aloit tehdä jotain, alkuun kiitospalkalla ja sitten vähän jotain jo laskutettiinkin?

VALPAS:

Niin. Minähän asuin täällä Könönpellossa. Mulla oli asevelitalo, jonka silloin aikoinaan ostin. Sen liiterissä rupesin tekemään kaikenmoista pientä hommaa. Ostin sinne porakonkeen ja hitsausvälineet ja sen semmosta ja alussa korjailin polkupyöriäkin. Siinä sitten tuli tuli aloiteltua yhtä ja toista muutakin. Tein jopa kilpa-ajokär-ryjä tuonne talon isännille Ja semmosia tasapainotettuja sirkkeleitä, joita polettiin jalalla. Ne toimi sillä lailla, että kun jalalla polettiin, niin terä nousi ja sitten taas voitiin vetää puuta lisää katkottavaksi.

MH:

Kumpi se teistä ensiksi sanoi ääneen, että tässä kun on tätä viraapelia kaikenlaista niin voishan tämä olla ihan yrityskin?

ESKO:

Eiköhän se Valpakselta lie tullu ne ensi ajatukset. Sitten sitä ruvettiin yhdessä pohtimaan enemmän että oisko mahdollisuutta ja mistä se tontti löytyy. Ensi vaiheessa Valpas oli ainoa työntekijä, minä tein iltahommia. Vuosikaudet tein kahta työtä.

MH:

Vähän sivussahan oli tämä Könönpelto siihen aikaan kaupungista. Ei ole vielääkään varsinaista keskustaa.

1960-luvulla alkoivat alihankintatyöt. Ilmakanavia lähdössä Uimaharjun tehtaalle.

ESKO:

Niin, mutta ehkä sitä ei ollut rahaa ostaa sitä tonttia muualta. Tästä sitä sai paikan ilmaiseksi isäukon maalta, entiseltä kotipaikalta.

MH

Kumpikos nimen keksi? Könönpellon Metalli ei nyt ehkä ollut kaikkein mielikuvitusrikkain nimi.

ESKO:

Eiköhän se silloin keksityksi tullu kun veivattiin sitä osakeyhtiösopimusta. Olisko se ollu joku polissi kun teki tämmösiä asianajo- ja kynähommia. Se kysy, että mikä nimi laitetaan. Sitä kun siinä aprikoitiin, niin taisi juuri se polissi sanoa, että pannaanko Könönpellon Metalli. Me sanottiin, että pannaan sitte semmonen.

Uuden hallin rakennustyöt alkavat 1967. Kattopalkkeja nostetaan catepillarin kauhaan improvisoidulla nostimella.

Verstas pystyyn -ja heti jäi pieneksi

VALPAS:

Minä olin kiertänyt näitä konepajoja sen takia, että kun oli korjannut jonkin koneen, niin piti aina käydä työmaalla kokeilemassa, että mitenkä se toimii. Kun Ahlströmin konepajalla alettiin antamaan alihankkijoille töitä, niin siitä tuli itsellekin yritystoiminnan perustaminen mieleen. Muutamat Ahlströmin miehet oli jo aiemmin perustaneet pieniä pajoja ja yrityksiä. Mutta ne oli hyvin alkeellisia. Niitä meni sitten nurin joko ammattitaion puutteen tähden tai muusta syystä. Ahlströmin konepaja lopettikin vähäksi aikaa kokonaan työn antamisen alihankkijoille. Silloin minä ajattelin, että tehhään myös jonkunlainen verstas kumminkin ja alotetaan jollain muulla työllä. Ajattelin, että sitten, kun ruppee konepajalla taas tulemaan enemmän sitä työn ulos antamista, niin myös ollaan valmiita niitä ottamaan. Ja niin sitten kävikin, jo sen ensimmäisen puuverstaan aikaan. Alkuun tehtiin pienempiä ilmakonavia ja semmoista, mutta se sitten osoittautui liian pieneksi se verstas eikä ollu nostovälineitä. Sitten harkittiin, että jos tehtäisiin vähän isompi

halli, niin sitte olis mahdollisuutta ottaa vastaan suurempata ja raskaampata tehtävää myös.

MH:

Ensimmäiset työt vuonna 1951 eivät siis olleet alihankintaa vaan autojen korjailua.

VALPAS:

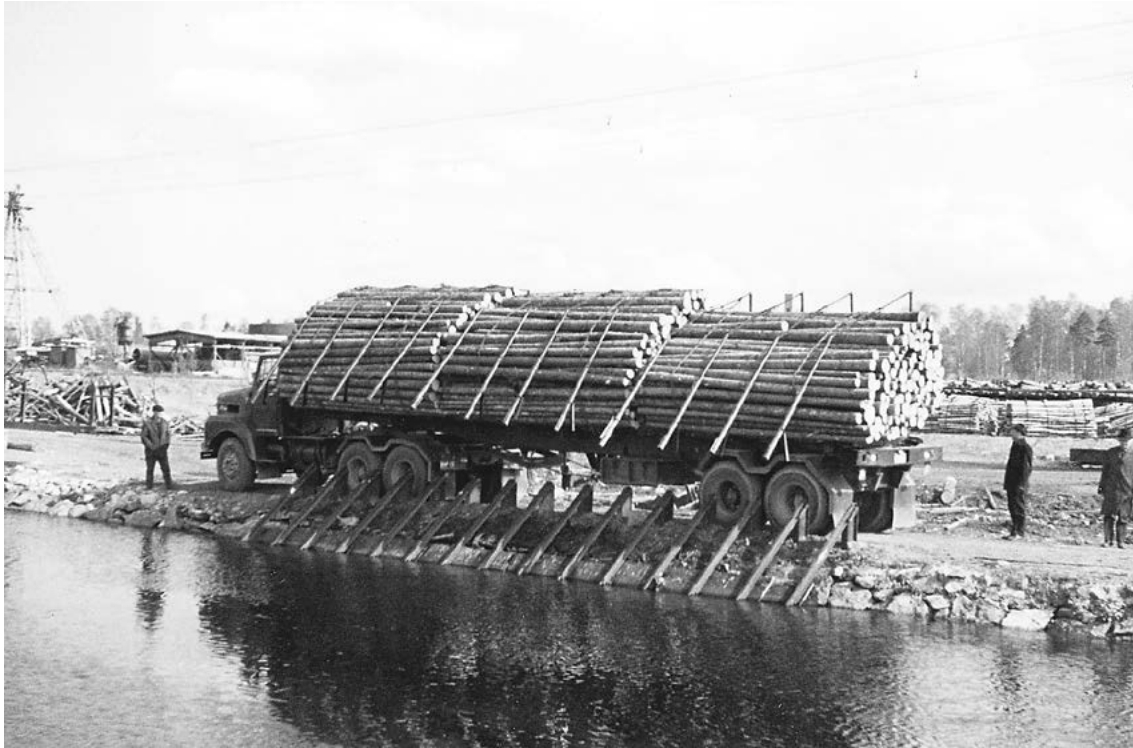
Niin. Se oli autokorjaamo. Nimittäin silloin ei ollut paikkakunnalla kuin kaks autokorjaamo. Maatalouskoneita myös korjattiin.

MH:

Mitkä sitten olivat ensimmäisiä koneita tai laitteita, jotka yrityksenne otti tuotantoon?

VALPAS:

Oli meillä ainakin semmonen reikätiilikone, mitä tehtiin.

Hydraulisesti toimiva tukkipankko toimitettiin metsähallitukselle vuonna 1968.

MH

Silläkö pystyttiin valamaan näitä reikäisiä tiiliskiviä, jotka on kevyempiä käsitellä?

ESKO:

Niin, ne oli siihen aikaan vähän isompia ne tiilet kuin nykyään.

MH.

Jossain vaiheessa aloitte tehdä pumppujakin? Niitä, joilla pumpattiin jään päälle vettä, kun tehtiin tukkiplaania.

ESKO.

Se oli myöhempään, silloin oli jo verstaan laajennuskin tehty. Siinä vaiheessa tehtiin lumilinkojakin ja lanoja ja tämmösiä.

MH

Tukkiautoihin tehtiin kippausjärjestelmiäkin.

ESKO

Ne oli kansa myöhempiä aikoja ne. Tukkiautoihin tehtiin kyllä pankkoja tässä jo alkuvaiheessa. Myöhemmin-

hän ne paranivat nämä pankkojen rakenteet.

VALPAS

Tukki veneihin kelaussysteemiä rakennettiin useamman vuoden aikana ja niillähän oli alkuun hyvä menekki. Niitä meni Tehdaspuulle ja niitä meni valtion metsäosastolle tuonne pohjosiin ja siinä sivussa tosiaan oli vielä lumilingotkin. Tehdaspuu ja valtion metsäosasto osti niitäkin.

MH

Nämähän oli, niin kuin nykyään sanottaisiin, innovatiivisia tuotteita. Oletteko te luonnostanne vähän Pelle Pelottomia?

VALPAS

Niitähän tehtiin asiakkaan toivomuksien mukaan. Niin kuin veneetkin: niitä oli tasaperämallisia ja soutuvenemallisia. Pellistä niitä tehtiin. Ne piti olla myös sellaisia, että ne ei uppoa. Keulassa piti olla ja perässä styrox-patteri. Niihen piti kestää kaksataa kiloo painoa uppomatta.

Valpas Asikainen ja tukki-
pankko vuonna 1968.

MH:

Mitkä näistä kaikista tuotteista olivat semmoisia menestystuotteita, joista tehtiin isoimmat sarjat?

VALPAS:

Veneet, lumilingot ja pumpput. Mutta näillä kaikillahan oli vähän se vika, että ne oli kausiluontoisia. Veneitä meni keväällä, lumilinkoja ja pumppuja talvella. Ja niihän piti olla sitten valmiina aina siltä varalta, että tuli kysyntää.

MH.

Tuon ensimmäisen pajan, josta on kuvakin, rakensitte itse hartiapankkihommina.

ESKO.

Suurimmaks osaks. Pohjatyöt tehtiin kaikki itse. Vierasta työvoimaa käytettiin runkotoihin.

MH:

Esko on kertonut minulle, miten aluksi, kun ei ollut edes puhelinta tai autoa, niin kuljetettiin varaosia ja tilauksia polkupyörällä. Tuntuiko joskus raskaalta tehdä semmoista oman työn ohella?

ESKO:

Kyllä kai, mutta sitä oli kai sen verran kylähullu ettei sitä tajunnu.

MH.

Kuinka pian alkoi vaikuttaa siltä, että tästä tulee elanto?

ESKO.

Kyllä kai siinä aika kauan meni ennen kuin siltä rupes tuntumaan. Pitkään sitä ajatteli, että että onko tästä mitään hyötyä.

Lumilinko mallia Eka-69 vuodelta 1969.

MH:
Muistatko markkoja? Millaisissa summissa liikuttiin?

ESKO:
Ammattimiehen tuntipalkka oli jotain kolmesta markasta viiteen markkaan. Jos sai asiakasta kymppin laskuttaa tunnista, niin se teki jo hyvän mielen.

MH
Minkä verran oli vierasta työvoimaa heti alkuvaiheessa? Oliko puoli tusinaa?

VALPAS:
Eiköhän niitä sitä luokkaa ollut. Olikohan niitä neljä ihan alkuun.

MH:
Oliko silloin vaikea saada ammattimiehiä?

VALPAS.
Kyllä se vähän oli. Ehkä hiukan niin kuin nykyäänkin. Se oli se ammattimiesten saanti semmosta, että kun näitä tämän alan työpaikkojakaan ei ollut kovin paljon, niin

niitä ei koulutettukaan. Se oli melkein niin, että miehet sai koulunsa niin, että yritykset koulutti niitä itse, esimerkiksi juuri autokorjaamot koulutti. Sitten kun joku vapautui tai muuten sai täältä meiltä paremmat ehdot, niin niitä tuli sitten tänne.

MH
Kukas hoiti firmassa palkanmaksun ja kirjanpidon, laskutukset sun muut paperiasiat?

ESKO
Kyllä se voi olla että ne minun tehtäväks jäi semmoset kynähommat. Ne tehtiin sitte iltasella kaikki viraapelina kotona.

MH
Ei tainnut olla Nokian kompuutteria käytössä. Oli enemmän kosmoskynää ja sinikantista vihkoa.

ESKO
No, sitä luokkaa ne juuri oli ne apuvälineet.

TVH:lle roimitettiin sillankaiteita. Hiekkapuhallus tehtiin ulkosalla. Tällaisen kaideurakan Esko Asikainen muistelee kerran laskeneensa todella edulliseksi: jäi ottamatta huomioon, että kaiteita tarvitaan yhtä siltää kohden kaksi.

MH

Oliko se teollisuuskoulussa opittua vai itse opeteltua tämä kynäosaaminen?

ESKO

No kyllä ne oli opittava itse. Ei se koulupohja näihin kyllä riittänyt.

MH

Työ opetti.

ESKO

Kantapään kautta. Ja hyvien neuvojen.

MH

Mainitsepas joku oikein iso erehdys, mikä tuli alkuun tehtyä.

ESKO

Ehkä semmonen jäi mieleen semmonen tarjousjuttu. TVH:lle tarjottiin sillankaiteita. Siihen tarjoukseen tulikin laskettua vaan yks kaije eikä kahta. (naurua) Mutta kyllähän se työ tehtiin.

MH

Tuli vähän edullisesti tehtyä.

ESKO

Sillä kai se tilaus tulikin. (naurua)

Vuosi 1979. Könönpellon Metalli on muuttunut MetalMix Oy:ksi.

Könönpellon Pelle Pelottomat

Könönpellon Metalli, sittemmin MetalMix, on ollut menestyvä ja palkittukin yritys. Viideskymmenessä vuodessa on moni muu yritys loppunut. Mikä on ollut se salaisuus, jolla täällä Könönpellossa on pärjätty?

VALPAS

Minä uskoisin niin, että tällä yrityksellä oli hyvä maine. Aateltiin, että täällä tehdään semmosta työtä, jota ei tarvinnut parsia. Se oli valmista mitä täältä myytiin esimerkiksi Ahlströmille ja mikä lähti sitten edelleen ulkomaillekin.

MH

Te myitte enemmän laadulla kuin hinnalla?

VALPAS

Laadulla. Noitakin kun ilmakeinavien palkeita tehtiin, ne oli ongelmallisia. Pellistä tehtiin tämän huoneen korkui-

sia kappaleita, kulmissa oli jiiressä niin kuin haitarin palkeet. Migillä oli kierräteltävä kaikki saumat, niiden kun piti olla ilmatiiviitä. Jostain muualta oli tullut semmoisia, jotka ei pitäneet ja niitä oli paikkailtava.

ESKO:

Kyllä se laatujuuttu oli ykkösasia. Vuosien mittaan entistä enemmän valkeni, että näin on toimittava.

VALPAS

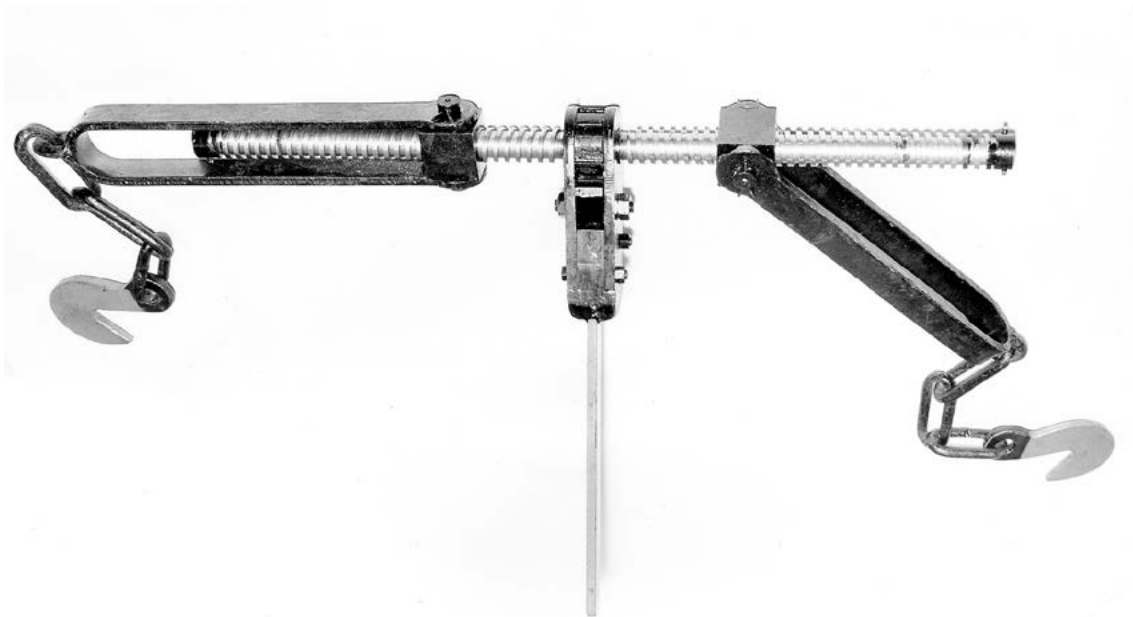
Ja yks juttu mikä oli tärkeä, oli toimitusajat. Monestikin laiva ootti ja jos ei ehtiny tilaus valmiiksi niin se tuli tietenkin kauhean kalliiksi.

MH

Mitkä ovat olleet suuria mullistuksia metallialalla?

VALPAS

Hitsaaminen. Aikanaanhan tehtiin kaikki niittaamalla.

Könpellon Pelle Pelottomien innovaatioita: tukkinipun ketjunkturistin.

MH

Entä suunnittelu- ja hallintopuolella? Milloinkas tuli taskulaskimet ja ATK?

ESKO

Meidän aikaan ei oikeastaan ollut vielä niitä. Taskulaskin saatto jo loppuvaiheessa olla, mutta ATK on sitten vasta nuorempien yrittäjien aikaa.

MH:

Nykyään suunnitellaan työt tietokoneen ruudulla. Mitenkäs lumilingot ja peltiveneet aikanaan suunniteltiin?

VALPAS

Eskohan niistä kai teki jotkut...

ESKO.

No enpä tiijä, ei ollut oikein mitään kuvia. Omasta päästä tehtiin.

MH

Ette tainneet koskaan olla oikein tarkkoja patenttiasioiden kanssa. Kehittelitte monia tuotteita, mutta ette koskaan hakeneet patenteja niille.

ESKO:

Ei tullut kyllä oikeastaan mieleen patenttijutut. Ehkä ei oikein tajunnutkaan, miten olisi pitänyt menetellä. Sitä vain tehtiin ja kehiteltiin ja itse kullakin artikkelilla oli oma elämisen aika

VALPAS

Joku saatto keksiä paremman ja muutenkin. Muistan, kuinka vielä ollessani Ahlströmin konepajalla niin suunnittelin yhen piirtäjän kanssa lastenvaunun pyörien alle jalaksia, jotka olisivat toimineet talvella lumen aikaan. Se hanke jäi kumminkin, kun ei markkinointi oikein lähtenyt vetämään.

Taloon on saatu ensimmäinen oma nosturi. Etualalla Raimo Asikainen.

MH

Aika käytännöllisen tuntuinen idea kumminkin.

VALPAS

Ei ollut tiet niin hyvin hoijettuja kun nykyään ja lasten-vaunut takkuili tietysti. No, toinen mikä minulla oli keksintönä oli lämmityslaitteet.

ESKO

Lohkolämmittimet.

VALPAS

Niin. Lohkolämmittimet. Niitä ei ollut alun perin missään moottoreissa.

MH

Jos olis saanu lohkolämmittimelle patentin niin ei olis pikkurahasta puutetta.

VALPAS

Sekään homma kauan kestänyt, kun suuret tehtaot alko tekemään omia mallejaan ja ne oli vähän toisenlaisia ne kopat. Meillä ei ollut siinä vaiheessa mahdollisuutta tehdä

sen tyyppisiä kun nyt tehdään. Me tehtiin semmosia, että auton vesiletkuun laitettiin sähkövastus sisälle. Sinne tuli putkesta kaksinkertainen kuparisydän, minkä sisälle tuli sähkövastus. Peltikuori oli päällä ja välissä vesitila. Vastus kun lämmitti kuparin, niin vesi rupes tietenkin siinä kiertämään. Siinä oli ainut ongelma se, että kun se oli semmoinen helmivastus, niin vastuslanka pyrki aina jostain syystä katkeamaan. Varsinkin jos kuumana käynnisti auton niin kuuma vastus napsahti poikki. Mutta jos päästi jäähtymään niin se kesti vaikka kuinka kauan.

MH

Sinä muistelit Esko semmostakin, että alkuun oli puutetta kaikesta yksinkertaisestakin tavarasta. Esimerkiksi nosturista ja trukista.

ESKO

Puskutraktoriin kauhan paikkeille tehtiin erilaisia kou-ruja tai sitten sillä kauhalla ja ketjuilla nosteltiin tavaroita. Lankkuja myöten sillä kuskattiin.

Vesipolkuria testataan. Kokeilijoina tj. Raimo Asikainen ja teknikko Tuppurainen.

MH

Työturvallisuus ei ollut 50-luvulla ihan samassa jamassa kuin nyt.

ESKO

Ei se ollut. Mutta kyllä rupes 60-luvulla kehittymään ja tuli kaiken maailman vaatimuksia.

VALPAS

Niistä nosturihommista vielä: silloin kun aloitettiin tuossa vanhassa verstaassa tehdä niitä konepajahommia, niin ovet oli matalia ja nostohomma vaikeeta. Minulla oli Allis -merkkinen telakuormaaja. Sillä alkuun ensimmäiset torvet nostettiin ja käännettiin. Ja silloin kun tätä hallia rakennettiin niin Allis oli taas tarpeeseen. Sillä nostettiin rautarakenteisen hallin palkit ylös. Siihen kuormaajan kauhaan tehtiin vielä semmonen jatkovarsikin, millä keinolettiin kattolevy ylös, kun ne ei sen omat varret riittäneet.

Moottorikäyttöinen keluvene toimitettiin Tehdaspuulle vuonna 1982.

Rahoitus- ja veromurheita

Könönpellon Metalli joutui alkuvuosina tämän tästä vastakkain suomalaiselle yritykselle niin rutun ongelman, rahoitusvajeen, kanssa. Tilauksia oli tulossa, mutta rahaa ei toiminnan laajentuessa juuri koskaan jäänyt kassaan makaamaan. Pankkienkin asenne oli vähän toisenlainen kuin myöhempinä vuosikymmeninä. Ja yrittäjän uskollisin ystävä on tietysti ollut aina verottaja. Vaikka kaikki muut unohtaisivat, verottaja ei unohda.

VALPAS

Silloin oli vaikeeta saaha pankkilainaa. Osuuskassastahan se laina peräti tyssäs. Minä menin kysymään, kun saatiin joku suurempi homma tuolta konepajalta. Pankinjohtaja sanoi että kun ei ole rahaa. Meillä olis ollut täydelliset takuutkin eikä ollut pankkiin ennestään velkaa. Mutta pankilla ei vaan ollut rahaa. No meiän piti sitten mennä Pohjoismaiden Yhdyspankkiin.

MH

PYP:llä oli rahaa.

VALPAS:

No sillä oli rahaa. En tiijä luottiko ne meihin sitte niin paljon vai mikä mutta ei myö sitte tarvittu vakuuksia oikeestaan millonkaan kun oltiin rahan tarpeessa. Ainut oli se, että piti näyttää että minkä verran oli työtä sisällä ja minkä verran niistä on tulossa rahaa.

MetalMixin ensimmäinen oma kuorma-auto. Jykevää lava tehtiin tietysti omalla tuotantona

ESKO

Kyllä, rahasta oli välillä puutetta. Alkuaikoina oli paljon kuorma-automiehiä asiakkaana. Ei tahottu saaha sitä rahaa aina niiltä ja silloin piti koettaa pankista tilapäisesti saaha rahotusta.

MH

Jouduitteko perimään kovin?

ESKO

Kyllähän niitä kirjeitä kirjoteltiin. Ja sitte jouduttiin semmoistakin tekemään, että kirjotettiin vekseli velasta joka oli ja vietiin se pankkiin ja myytiin vekseli sinne. Mutta jos se velkaa oleva äijä ei maksanu sinne pankkiin sitä rahaa, niin meidänhän se itse oli sinne omistamme se raha vietävä.

VALPAS

Rakennusliikkeihen kanssa oli joskus ongelmia. Niille kun tehtiin aika lailla töitä ja sittehän niitä meni konkurssiin.

ESKO

Yheltä vain taisi lopulta jäähä lasku saamatta kokonaan.

VALPAS.

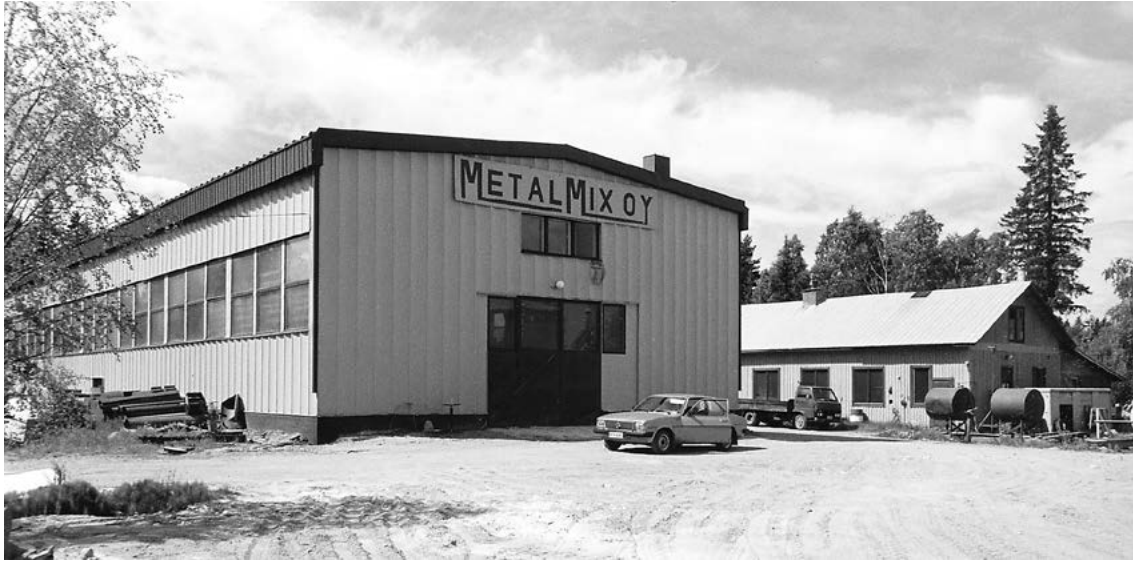
Kerran tuli omalaatuinen verotusongelma. Siihen aikaan niitä kävi niitä verotarkastajia. Oli valtionveron ja kunnanveron ja liikevaihtoveron tarkastajia vaikka minkälaisia.

MH

Oliko teillä semmoinen olo, että oikein kiusattiin yrittäjää.

VALPAS

No, kyllä. Niitä tuli aina yllättäen ja sano että katotaanpa paperit. Paperit piti olla niitä varten järjestyksessä. Niin. kerran sattu semmonenkin verotarkastaja - se taisi olla valtionverontarkastaja - joka kävi täällä ja kahteli pape-rit ja kirjotti niistä itelleen kopiot. Siinä kopiota tehdes-ään teki kymmenyspilkkuvirheen. Jonkun ajan päästä Kuopiosta tuli meille tuota kuuenkymmenen tuhannen markan lasku. Kauhea raha siihen aikaan. Silloin kyllä otti aivoon. Minä sanoin heti, että jos ei tämä homma selviä niin sitte pannaan rukkaset lautaan. Minä kävin

Uusi ja vanha halli ritti rinnan vuonna 1983.

sitä Kuopiossa selvittämässä ja ne hän lupas ottaa asian tutkittavaksi. Mutta sitä en piruuttanikaan sanonu heille, että se on kymmenyspilkkuvirhe, vaikka meiän pääkirjanpitäjä Antikainen oli meille jo sanonu ettei se muuta ole kuin kymmenyspilkkuvirhe. Ajattelin, että tutkikoot itse. Jonkun viikon perästä tuli sitten kirjelmä, jossa sanottiin, että tämä asia kumotaan aiheettomana. Minä jo sanoin, että minä käyn tässä asiassa vaikka presidentin puheilla. Ja kun käyn, niin samalla kerron, että miten se tapahtu tämä kymmenyspilkkuvirhe. Että ei se ihan selvän miehen virhe ollu

MH

50-luku oli Suomessa kovaa jälleenrakennuksen aikaa. Korean sota merkitsi täällä meillä päin talouskasvua. Jäikö teille semmoinen mielikuva, että se oli hyvää aikaa?

ESKO

Kyllä se oli hyvää aikaa. Jossakin vaiheessa tuli sitten putous ja vaikeampaa aikaa, oliskohan se ollut 60-luvulla.

Tuli ammattiosastojen puoleltakin kaikenlaisia vaatimuksia.

Tietysti työntekijätkin koetti pitää puolensa.

MH

Oliko lakkoja koskaan?

ESKO

Lähellä piti, mutta ei tainnu sitten ihan olla. Lomautuksia jouduttiin pitämään ja oli jonkin aikaa melkein seis toiminta.

Maalaamo valmistuu vuonna 1984.

Perhe on paras

MH:

Aune tuolla kuuntelee nurkassa, mutta selittääkäs, olit-teko Te ukkomiehiä jo, kun yritys alkoi vai tuliko vaimon hankinta ja perheen perustaminen tehtyä työn ohella?

ESKO

Kyllä se minulla ainakin tuli työn ohella hankittua.

MH

Pitää vaan kysyä, että missä ihmeen välissä?

ESKO

Kyllä sitä kai vaan jostain löytyi sen verran aikaa. (naurua)

MH

Aune taisi olla nopea käännteissään?

ESKO:

No oli se. (lisää naurua)

MH.

Entäpä Valpas?

VALPAS

Minulla oli ollu vaimo jo vuosikaudet. Mehän oltiin molemmat töissä. Sitä alkurahoitusta koetettiin yhdessä kerätä.

MH

Missä vaiheessa se sitten tuli mieleen, että tää vois olla perheyritys? Kuinka vanhoja nää teidän lapset oli, kun ruvettiin ensi kerran puhumaan, että vois tätä jatkaa seuraavalle sukupolvelle.

VALPAS

Kyllä nää tais olla jo ihan täysikäisiä silloin. Minähän olin silloin eläkkeelle jäämässä ja samanaikaisesti alko lama.

Nämä kalkinjähdyttimet toimitettiin A. Ahlströmille vuonna 1984.

MH

70-luvun energiakriisi ja paha lama.

VALPAS

Niin. Työt loppu meiltäkin niin kun ne loppu kaikilta muiltakin. Jopa (Ahlströmin) konepajalta. Ei minkäänlaista työtä ollu eikä ollu tiedossakaan. Myö kun oltiin silloin keskitytty vain niihin alihankintatöihin. Ne oli loppuneet ne lumilinko- ja muut työt. Tämähän oli sitten kiinni koko tämä yritys. Siinä tilanteessa minä otin yhteyttä Ritvaan. Lainukan - vaimon - kanssa mentiin sitten teille ja Ritvan kansa siellä pohittiin tätä asiata että miten se onnistus että työ sisaret ja veljet ryhtyisitte tähän hommaan ja ottasitte tämän konttolenne: että lähtisitte jatkamaan. Ajattelin, että kyllä siitä jotenkin vielä päästään alkuun.

MH

Tuntuko se, Ritva ihan kauhealta, kun tämmöstä ruvettiin ehdottelemaan?

RITVA AUVINEN

Kyllä se jotenkin oli tiiätkö ihan luonnostaan mielessä että näin siinä käy.

VALPAS

Kyllä se Ritvan suostuminen tähän hommaan oli ratkaisevaa. Jos ei Ritva olis tähän ryhtynyt, niin ei tätä yritystä ois enää.

MH

Oliko tämä Markku Auvinen silloin jo olemassa?

RITVA

Oli kuvioissa joo.

VALPAS

Oliko nämä kihloissa jo vai miten. Mutta koulu oli kesken molemmilta. Sinä keväänä se kai loppu koulu Markulta.

Taas laajennetaan hallia. Vuosi on 1986.

Pumppu streikkaa

Asikaisen sisarussarja tuli mukaan yrityksen toimintaan vuonna Valppaan jäädessä eläkkeelle vuonna 1978. Seuraavana vuonna yrityksen nimi vaihdettiin MetalMix Oy:ksi, mielessä oli, että nykyaikaisempi ilme tarvitaan. Esko oli mukana yrityksessä aina vuoteen 1989, jolloin Eskon tytär Ritva ja hänen puolisonsa Markku Auvinen ottivat yrittäjävastuun ja Markusta tuli yrityksen toimitusjohtaja. Sekä Valppaan että Eskon yrittäjäura jatkui siis vanhuusikään saakka, vaikka isänperintönä saatu taipumus sydänvikaan koetti hidastaa vauhtia. Eivät sydänongelmat ihan pelkästään perintötekijöistä tosin johtuneet.

ESKO

Oiskohan se ollu -59 kun minulla ensi kerran tempas. Oli kai stressiä. Piti päivällä olla muualla työssä ja illat täällä. Ja taisi ne yötkin mennä papereita selvitellessä

MH

Ja tupakkaa imettiin toppakaupalla.

ESKO

Kyllä tupakkaakin palo. Pilliklubin voimallahan sitä jakettiin.

MH

Niitä oli useampia kohtauksia?

ESKO

Olihan niitä kolme tai neljä.

MH

Ohhoh.

VALPAS

Minulle sattui samalla lailla. Minä kun täytin kun 65 vuotta niin melkein päivälleen samaan aikaan kesämökillä otti ensimmäinen kouristus. Venneellä souivat minut ensin ja jostain talosta tilasivat ambulanssin. Noin kaks viikkoo olin sairaalassa. Sitten joku vuosi meni väliä ja otti uudestaan.

Sektorijäähdytin lähdössä Mörrymiin vuonna 1995. Kuvassa Ahti Jaakkonen.

MH

Molemmille veljille tuli hyvin samantapainen sydämfarkti.

ESKO

Sitten piti mennä remonttiin. Ohitusleikkaus tehtiin kymmenisen vuotta sitten.

MH

Aika hyvä putkimies on ollut, koska olet jokseenkin hyvässä kunnossa. Missäs kunnossa se on Valppaan pumppu nyt?

VALPAS

No se on semmosessa kunnossa että kun ei käsillä tie mittään raskaampaa niin pärjätään.

Näin siis sanoi Valpas syksyllä 1998. Runsaan vuoden päästä talvella hän oli jälleen kesämökillä, kun kohtaus tuli. Valpas kuoli 88 vuoden ikäisenä.

Kierros umpeutuu. Vanha halli puretaan 21.5. 1993.

Perimmäisiä kysymyksiä

Sinä syksyisenä iltana MetalMixin kokoustilassa päädyttiin aprikoimaan, mikä saa ihmisen yrittämään. Oman yrityksen pyörittäminen vaatii paljon työtä ja uhrauksia. Onko kyseessä jonkinlainen kutsumus vai pelkkää rahanahneus?

VALPAS

En minä usko että se niinkään ahneutta on. Se on vaan niin, että kun sitä tämmösenkin yrityksen pistää alulle ja saap jonkin matkaa menemään niin siitä on vaikea irtautua. Siinä voi menettää paljon jos siitä lähtee pois. Niin että jos on edes jonkun verran itua toiminnassa ja ajatus, että kyllä tästä vielä päästään pinnalle, niin sitä yrittää jatkaa kaikin voimin. Siitä tulee niinku harrastus. Niinkun pakollinen harrastus.

MH

Tuleeko siitä myös semmoinen vastuu, että kun tässä on tätä väkeä työssä, niin niidenkään takia ei voi heittää kesken?

ESKO

Oli siinä tietysti semmostakin tietenki. Saatto olla tyypillistä, että joku kaveri vaikka sairastu ja sitten kyseli jälestäpäin kun alko toipua että että kyllä kai sinne pääsee teille töihin takasin. Semmoisissa tilanteissa se vastuu tuntui.

27 -metrinen kaasuttimen runko lähdössä Lahteen.

MH

Jos olisi vuosi 1951 ja teillä tämä järki päässä kuin nyt, niin tekisittekö samat askeleet uudelleen?

ESKO

Kyllä se ehkä mietityttäis useamman kerran. Mutta kai sitä on semmoinen kylähullu, että kai sitä vois alkaa-kin. Kyllähän ainakin kokemusta on tullut jollei muuta.

MH

Mitäs Valpas meinaa?

VALPAS

Onhan siitä tietenkin tullut vähän muutakin hyötyvä. Mutta ei tietysti kaikkea ihan samalla tavalla, nyt kun nämä koulut on käyty, tietenkään tekisi. Mutta ei minua harmita yhtään, vaikka tuli yritettyä.

MetalMix Oy:n henkilökunta vuosituhannen vaihtuessa. Edessä keskellä yrittäjät Ritva ja Markku Auvinen.

Tänään

Vuosituhanne vaihteen jälkeen on paljon vettä virrannut Taipaleen kanavassa. Uuden vuosituhanne ensimmäinen vuosikymmen oli vankan kasvun aikaa. Tähänastiset liikevaihdon ja tuotannon huippulukemat saavutettiin vuoden 2008 tienoilla, sen jälkeen iskivät suomalaiseseenkin teollisuuteen kansainvälisen pankkikriisin ja taantumien vaikutukset. Metal-Mixin liikevaihto hiipui jonkin verran, mutta hyvät ja vankat asiakassuhteet kestivät, yhtiön luotettavuus korkean laadun tekijänä ja aikataulujen noudattajana olivat nyt tärkeää pääomaa. Myös henkilökunnan sitoutuminen yritykseen oli tärkeässä roolissa. Monet ”Mixi” metalliammatillaiset ovat tehneet vuosikymmenien mittaisen uran, samalla on voitu ottaa uusia tekijöitä koulutukseen. Tällä oli suuri merkitys, kun oli entistäkin enemmän mukauduttava kysynnän sahaamiseen. Välillä on hiljaisia aikoja, seuraavassa hetkessä vallitsee halleissa tulenpalava kiire.

Sukupolvi perheyrittäjä on hyvää vauhtia vaihtumassa. Markku Auvinen jatkaa yhä toimitusjohtajana, puoliso Ritva totuttelee valistuneen omistajan rooliin. Nuori polvi, sisarukset Jaana ja Jani Auvinen tulivat mukaan yhtiöön sekä osakkaina että käytännön toimijoina, Jani diplomi-insinöörin opintojensa rinnalla yhä enemmän operatiivista vastuuta ottaen.

Könönpellon kauniissa maisemissa, varsinaisessa Herran kukkarossa, toimiva konepaja on saanut huomata, että globalisaatio jyllää jo Savossakin. Halpatuotantoon kykenevien maiden kanssa on voitava kilpailla, eikä voittoon riitä se, että hintaruuvia loputtomasti kiristetään. Osaaminen, kekseliäisyys tuotantotavoissa ja tinkimättömyys laatuun liittyvissä kysymyksissä ovat selviytymisen edellytyksiä. MetalMixissä onkin uusien haasteiden edessä investoitu rohkeasti moderneihin tuotantokoneisiin, laajennettu toimitiloja ja hyödynnetty informaatiotekniikan kehitystä tuotantoprosesseissa.

Vuonna 2011 MetalMix Oy:ssä juhlittiin yrityksen 60-vuotistaivalta.
Markku, Ritva, Jani ja Jaana yhteispotretissa.

Laatujärjestelmien käyttöönoton seurauksena yhtiön iskukyky on viilautunut erinomaiselle tasolle. Koodit ISO 9001:2008, ISO 3834-2:2005, EN1090-1:2009 ja muut ”laatulatinan” liittyvät kirjain- ja numerosarjat kertovat alaan vihkiytyneille paljon. Itse asiassa ne kuitenkin toistavat sen saman totuuden, jonka perustajaveli Valpas Asikainen profeetallisesti lausui, kun tämän kirja- sen ensipainosta aikanaan laadittiin:

*Aateltiin, että täällä tehbään semmosta työtä, jota ei tar-
vihe parsia. Se on valmista, mitä täältä myyvään ulos.*

MetalMix 50-vuotisjuhla vietettiin omassa levyhallissa, mutta 60-vuotisuuden kunniaksi vuonna 2011 varattiin Varkaus-sali ja viihdyttäjäksi Paula Koivuniemi. Ritva ja Markku Auvinen toivottelivat vieraat tervetulleiksi.

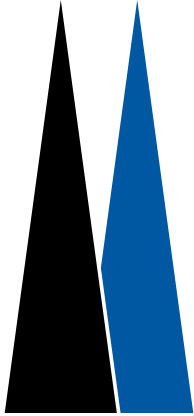
Kirjaa varten haastatellut perustajajäveljekset Esko ja Valpas Asikainen tutkivat MetalMixistä otettuja ilmakuvia syyskuussa 1998.

Tästä on lähdetty ...

... ja tässä olemme vuonna 2015 – matkalla kohti uusia haasteita.

MetalMix